

Informacja o krajowej i międzynarodowej współpracy kryminologów

Zakład Kryminologii i Polityki Kryminalnej IPSiR UW zorganizował w dniu 21.01.2003 r. w Warszawie III Konferencję poświęconą problematyce zabójstw nt. „Orzekanie w sprawach o zabójstwa”.

Referaty wygłosili: dr Lech Paprzycki, Prezes Izby Karnej Sądu Najwyższego: Prawne i społeczne aspekty procesów sądowych w sprawach o zabójstwa;

Prof. dr hab. Józef Gierowski, Katedra Psychiatrii Collegium Medicum UJ: Dylematy opiniowania psychiatryczno-psychologicznego w sprawach o zabójstwa.

Fundacja im. Stefana Batorego zorganizowała w dniu 19.02.2003 r. (w swej siedzibie) seminarium na temat korupcji: „Jak powinien zachować się człowiek, który został zmuszony do wręczenia łapówki?”.

W dyskusji udział wzięli m.in.: Małgorzata Rutkiewicz – Program Przeciw Korupcji, Michael Adlem – dyrektor, Financial Advisory Services, Irena Rzeplińska – hr hab. Instytut Nauk Prawnych PAN, Andrzej Wąsek – sędzia, profesor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Małgorzata Wilkosz-Śliwa – rzecznik prasowy Prokuratury Generalnej.

Komenda Główna Policji zorganizowała w dniach 1-3.04.2003 r. w Warszawie: III Europejską Konferencję Działań Policji „Policja Europy XXI wieku – w kierunku jakości”.

Problematyka sesji plenarnych:

- Integracja europejska a bezpieczeństwo i porządek publiczny
- Międzynarodowe aspekty bezpieczeństwa wewnętrznego
- Funkcjonowanie krajowych i międzynarodowych struktur utrzymania porządku publicznego
- Współpraca międzynarodowa i funkcjonowanie polskiej Policji w aspekcie integracji z Unią Europejską
- Nowoczesne przywództwo a sprawność policji
- Zarządzanie jakością w policji

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP zorganizowała w dniu 7.04.2003 r. konferencję nt. „Kurator w społeczeństwie obywatelskim”.

Wystąpienia: K. M. Piekarska Przewodnicząca Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka,

W imieniu Ministra Sprawiedliwości – Dyrektor Departamentu Prawno-legislacyjnego M. Sadowski, A. Martuszewicz – Prezes Krajowego Stowarzyszenia Zawodowych Kuratorów Sądowych - „Doświadczenia po roku obowiązywania ustawy o kuratorach sądowych”, prof. dr hab. A. Rzepliński - „Wolność dozorowana i jej egzekutorzy. Kuratela sądowa u progu XXI wieku”, prof. dr hab. T. Szymanowski - „Kary i środki karne wykonywane przez kuratorów sądowych”, Dr Z. Lasocik - „Kurator dla społeczeństwa obywatelskiego – społeczeństwo obywatelskie dla kuratora”, sędzia E. Waszkiewicz – wicedyrektor Departamentu Sądów Powszechnych w Ministerstwie Sprawiedliwości - „Współpraca z kuratorem w optyce sędziego rodzinnego”.

Stowarzyszenie Sędziów Sądów Rodzinnych w Polsce zorganizowało w dniach 5-9.05.2003 r. w Zakopanem V Kongres Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych nt. „Zsynchronizowanie prawa polskiego w sprawach nieletnich z unormowaniami europejskimi”

Problematyka:

Nieletni – uregulowania prawne w Europie

- „Prawo nieletnich w Królestwie Holandii” – sędzia J. E. Münzebrock

- „Nieletni a rozwiązania prawne w Austrii” – sędzia dr N. Gerstberg

- „Prawo nieletnich w Niemczech” – sędzia W. Kockler

Nieletni – uregulowania prawne w Polsce

- „Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich” i propozycje zmian
dr P. Górecki

- „Mediacja w sprawach nieletnich” – sędzia B. Wajerowska-Oniszczyk

Projektowane zmiany w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym oraz
Kodeksie Postępowania Cywilnego

- „Ustrój majątkowy małżeński” – dr J. Gajda

- „Mediacje rodzinne - nowa instytucja w kodeksie postępowania
cywilnego” – sędzia E. Waszkiewicz

Pracownia Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego i Okręgowy
Inspektorat Służby Więziennej w Rzeszowie zorganizowali w dniach 15-
16.05.2003 r. w Olszaniczy k/Ustrzyk Dolnych konferencję nt. „Resocjalizacja
instytucjonalna – perspektywy i zagrożenia”

Problematyka konferencji:

Aktualne nurty teoretyczne i tendencje w systemach profilaktyki
resocjalizacji nieletnich, młodocianych i dorosłych:

- możliwości ograniczenia przemocy w zakładach poprawczych
penitencjarnych,

- skuteczność kurateli sądowej w oddziaływaniach nieletnich i
dorosłych,

problemy przygotowania kadry wychowawczej do zadań
resocjalizacyjnych,

- wybrane środki oddziaływania penitencjarnego w warunkach
społeczno-ekonomicznych.

Współczesne tendencje w reformowaniu systemów i form
organizacyjnych resocjalizacji.

Problemy zachowań agresywnych i autodestrukcyjnych w placówkach
resocjalizacyjnych dla nieletnich i dorosłych:

- funkcje podkultury więziennej i przestępczej i przeciwdziałanie jej,

- problemy agresji i przemocy w warunkach zakładowych.

Sejmowa Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka przy współpracy
Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu oraz Państwowej Agencji
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowała w dniu 26.05.2003
r. w Warszawie konferencję pt. „Czy w polskiej szkole jest bezpiecznie?”

Referaty wygłosili:

prof. K. Ostrowska - „Agresja i przemoc w polskiej szkole – diagnoza zjawiska”,

prof. K. Pospiszył - „Uwarunkowania patologizacji szkolnych rytuałów inicjacyjnych”,

sędzia B. Wajrowska-Oniszczyk – „Mediacje w sprawie nieletnich – szansa na rozwiązanie przemocy w szkole?”

podinsp. B. Bogacka-Osińska - „Nieletni w świetle wybranych kategorii przestępstw. Zapobieganie przemocy w środowisku dzieci i młodzieży”.

Zarząd Towarzystwa Naukowego Prawa Karnego wspólnie z Zarządem Polskiej Sekcji AIDP zorganizowali w dniu 27.05.2003 r. w Warszawie sesję naukową poświęconą przestępczości nieletnich (temat I-szej Sekcji Międzynarodowego Kongresu Prawa Karnego AIDP, Pekin 2004 r.)

Wystąpienia:

prof. dr hab. M. Lubelski, dr A. Walczak-Żochowska: „Odpowiedzialność nieletnich”,

dr hab. V. Konarska-Wrżosek: „Rysujące się tendencje zmian w postępowaniu z nieletnimi w Polsce”,

dr A. Walczak-Żochowska: „Przebieg dyskusji na kolokwium przygotowawczym w Wiedniu i projekt rezolucji”.

Instytut Spraw Publicznych zorganizował w dniu 27.05.2003 r. w Warszawie konferencję „Mediacja w sprawach gospodarczych”.

Ogromna liczba spraw wpływających do sądów i związana z tym przewlekłość postępowania sądowego są powszechnie wskazywane jako jedna z głównych przyczyn złego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w Polsce. Jak wynika z projektu „Przyszłość polskiego wymiaru sprawiedliwości”, realizowanego przez Instytut Spraw Publicznych w 2002 r. sytuację polskiego sądownictwa w sposób znaczący mogłoby poprawić upowszechnienie alternatywnych dla sądowego metod rozwiązywania sporów, zwłaszcza w sprawach gospodarczych.

Konferencja poświęcona była dyskusji nad możliwościami rozwoju mediacji gospodarczych w Polsce, ocenie dotychczasowych doświadczeń oraz propozycjom nowych rozwiązań w tym zakresie.

Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej IPSiR UW oraz Polskie Towarzystwo Kryminologiczne im. Prof. S. Batawii zorganizowały w dniu 9.06.2003 r. w Warszawie posiedzenie naukowe na którym prof. dr H.-J. Albrecht z Instytutu Max'a Planck'a Zagranicznego i Międzynarodowego Prawa Karnego we Freiburgu wygłosił wykład nt. „Korupcja polityczna w państwach Unii Europejskiej”.

Collegium Polonicum zorganizowało w dniach 14-15.06.2003 r. w Słubicach polsko-niemiecką konferencję nt. „COOLtura Konfliktu po obu stronach Odry”

Cele grupy COOLtura Konfliktu:

- Wymiana doświadczeń polskich i niemieckich praktyków z zakresu mediacji szkolnych, opiekunów mediatorów szkolnych, dyrekcji, nauczycieli,
- Uroczyste podsumowanie rocznego szkolenia na mediatora w szkole polskiej i niemieckiej,
- Rozdanie dyplomów dla mediatorów szkolnych,
- Spotkanie polskich i niemieckich młodych mediatorów, prezentacja przygotowanego wspólnie programu artystycznego,
- Rozwinięcie istniejącej współpracy i ewentualnie nawiązanie nowych kontaktów po obu stronach Odry.

Centralny Zarząd Służby Więziennej, Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z: Polskim Towarzystwem Penitencjarnym, Polskim Towarzystwem Pracowników Socjalnych, Krajowym Stowarzyszeniem Kuratorów Zawodowych i Polskim Centrum Mediacji zorganizowały w dniach 23-25.06 2003 r. w Kaliszu III Krajowe Sympozjum Penitencjarne nt. „Służba Więzienna i inne służby społeczne w przeciwdziałaniu przestępczości”.

Wystąpienia:

prof. dr hab. L. Tyszkiewicz (Uniwersytet Śląski) „Spór o resocjalizację i pracę socjalną”,

prof. dr hab. A. Bałandynowicz (Uniwersytet Warszawski, IPSiR) „Model pracy służb społecznych w zapobieganiu przestępczości doświadczenia skandynawskie”,

prof. dr hab. S. Lelental (Uniwersytet Łódzki) „Zmiany w Kodeksie Karnym i Kodeksie Karnym Wykonawczym”,

M. Kruk, I. Dybalska (Rada Główna ds. Readaptacji Społecznej Skazanych) „Oczekiwane kierunki pomocy osobom opuszczającym jednostki penitencjarne oraz ich rodzinom jako element polityki resortu sprawiedliwości w przeciwdziałaniu przestępczości”,

prof. dr hab. P. Stępiak (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) „Probacja a praca socjalna ze skazanymi”,

prof. dr hab. J. Szałański (Uniwersytet Łódzki) „Orientacja życiowa, płeć adeptów Służby Więziennej bezpośrednio i pośrednio kontaktujących się z osadzonymi”,

prof. dr hab. H. Machel (Uniwersytet Gdański) „Niektóre problemy personelu więziennego w świetle badań”,

prof. dr hab. W. Ambrozik (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) „Resocjalizacja skazanych w codzienności działania”,

prof. dr hab. D. Wójcik (Instytut Nauk Prawnych PAN) „Mediacja w zakładzie karnym – obawy i korzyści”,

prof. dr hab. W. Poznaniak (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) „Etyczne dylematy i powinności dotyczące psychologów penitencjarnych i innych funkcjonariuszy Służby Więziennej”

prof. dr hab. J. Galicki (Akademia Ekonomiczna w Poznaniu) „Strategia personalna w zarządzaniu zakładem penitencjarnym”.

Fundacja Dzieci Niczyje i ISPCAN zorganizowały w dniach 29-31.08.2003 r. w Warszawie IX Europejską konferencję poświęconą problemowi krzywdzenia dzieci.

Główne obszary tematyczne:

- współczesne wyzwania dla polityki społecznej dotyczące ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
- profilaktyka krzywdzenia dzieci,
- legislacja, interwencje prawne w przypadkach krzywdzenia dzieci,
- interdyscyplinarna pomoc dzieciom krzywdzonym,
- formy pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom,
- służba zdrowia wobec problemu krzywdzenia dzieci – diagnoza medyczna, interwencja,
- leczenie.

W dniu 20.10.2003 r. w Warszawie Instytut Spraw Publicznych we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Centralnym Zarządem Służby Więziennej zorganizowali konferencję pt. „System penitencjarny postpenitencjarny w Polsce: ocena i rekomendacje”.

Program:

Dr P. Moczydłowski „System penitencjarny w okresie transformacji ustrojowej w Polsce w latach 1989-2002”,

Prof. Z. Hołda „Prawo karne wykonawcze po roku 1989: gwarancje praw więźniów”,

Prof. A. Bałandynowicz „Propozycje sprawiedliwego, racjonalnego i efektywnego karania przestępców”,

Gen. J. Pyrcak „Prezentacja wyników raportu przygotowanego przez CZSW na temat sytuacji więziennictwa w Polsce”.

W dniu 12.11.2003 r. w Warszawie odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Rzecznika Praw Obywatelskich nt. „Poprawa stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej”.

Program konferencji:

- Diagnoza zjawiska

Dr K. Łybacka, Minister Edukacji Narodowej i Sportu: „Miejsce oświaty i edukacji w polityce rządu, a kwestia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach”.

Dr M. Płatek, Gł. Koordynator Programu ds. Ochrony Praw Ofiar Przepływów: „Modele relacji nauczyciel – uczeń, a kwestia bezpieczeństwa w szkole”.

B. Kornaszewska-Żiółek, Dyrektor Liceum im. M. Konopnickiej w Warszawie: „Wpływ obowiązującego prawa oświatowego na sytuację stanu bezpieczeństwa w szkole”.

- Środki zaradcze – sukcesy i porażki

Poseł M. Kątna, Przewodnicząca Podkomisji ds. Dzieci i Młodzieży: „Zewnętrzne uwarunkowania zagrożenia dzieci i młodzieży szkolnej”.

E. Czyż, Główny Specjalista w Zespole Prawa Rodzinnego BRPO: „Sytuacja uczniów będących w konflikcie z innymi uczniami – na podstawie spraw wpływających do Zespołu Prawa Rodzinnego”.

L. Bojarska, Wicedyrektor ds. Wychowania w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Kąt”: „Metody wychodzenia z przemocy w szkole”.

P. Uszok, Prezydent Poznania, Prezes Unii Metropolii Polskich: „Programowanie poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na obszarach metropolitarnych RP”.

Zadania dla polityki Państwa

Prof. B. Fatyga, Kierownik Ośrodka Badań Dzieci i Młodzieży Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego: „Strategia działań na rzecz dzieci i młodzieży”.

Zakład Kryminologii Instytutu Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji UW zorganizował w dniu 25.XI.2003 r. w Warszawie seminarium doktoranckie, w czasie którego wykład nt. „Sprawiedliwość naprawcza – kompensacyjna praktyka prawa karnego” wygłosił Jim Consedine.

Polskie Towarzystwo Kryminologiczne im. Prof. S. Batawii zorganizowało w dniu 8.12.2003 r. w Warszawie posiedzenie naukowe, w czasie którego referaty wygłosili:

prof. Krzysztof Krajewski: „Projekt badawczy: zagrożenie przestępczością w miastach europejskich” oraz prof. Andrzej Siemaszko: „Rezultaty międzynarodowych badań wiktymizacyjnych”.

Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej IPSiR UW oraz Dziekan Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji UW zorganizowali w dniu 19.12.2003 r. IV ogólnopolską konferencję poświęconą problematyce zabójstw pt. „Wykonanie kary pozbawienia wolności wobec zabójców”

Program:

Dr Maria Gordon: Zabójcy jako użytkownicy oddziałów dla niebezpiecznych – uwagi na marginesie funkcjonowania systemu,

Prof. dr hab. Andrzej Rzepliński: Więźniowie długoterminowi w polskim systemie penitencjarnym,

Dr Teodor Bulenda, dr Zbigniew Lasocik: Wykonanie kary pozbawienia wolności wobec zabójców – komunikat z badań.

Societe Internationale de Criminologie w dniach 11-14.03.2003 r. w Miskolcu zorganizowało 65th International Regional Seminar nt. „New Tendencies in Crime and Criminal Policy in Central and Eastern Europe”.

Programme:

Osaba Gombár (Hungary): Impact of Social and Political Changes, with Special Regard to the Correlation between Changes and Deviancies,

Hans-Jürgen Kerner (Germany): Impact of Changes in Criminality in Central and Eastern Europe on the Development of Criminological Thinking and Theory.

Panel I

New Challenges for the Region Posed by Crime and Other Deviant Phenomena

Chair: Tony Peters, president, Scientific Committee of the International Society for Criminology

Speakers: Krzysztof Krajewski (Poland), Miklós Lévy (Hungary), Fritz Sack (Germany).

Panel II

Criminal Policy. Prisons and Alternatives to Imprisonment

Chair. Kálmán Györgyi ministerial commissioner, Ministry of Justice (Hungary)

Speakers: Vivien Stern (United Kingdom), Katalin Gönczöl (Hungary), Hans-Jörg Albrecht (Germany), Tony Peters (Belgium).

Panel III

Implementation of Substantive and Procedural Guarantees in the Fight Against New Forms of Crime and Transnational Criminality

Chair. Rodica Mihaela Stanoiu Minister of Justice (Romania)

Speakers: Károly Bárd (Hungary), Hans-Heiner Kühne (Germany) János Bánáti (Hungary), Roger Leng (United Kingdom).

Panel IV

Crime Prevention in Market Societies, Security as a Market Factor, as a Function of the State, and as a Common and Individual Value

Chair. Péter Polt attorney general (Hungary)

Speakers: Alenka Selih (Slovenia) Klára Kerezsi (Hungary), András Hegedüs (Hungary), John Graham (United Kingdom), Terrance Hunsley (Canada)

Panel V

A Possible Police Force – Strategies and the Challenges of Crime in Central and Eastern Europe

Chair. Ninel F. Kuznetsova (Russia)

Speakers: László Salgó (Hungary), Werner Roth (Germany), Andrzej Rzepliński (Poland), Géza Finszter (Hungary), Ninel F. Kuznetsova (Russia)

The Association for Probation and Mediation in Justice (SPJ), Probation and Mediation Service of the Czech Republic (PMS oraz The National Probation Service for England and Wales zorganizowało w dniach 15-16.05.2003 r. w Pradze konferencję nt. „Justice and Balance: Victim, Offender and Community Perspectives.

Program:

Eithne Wallis, Director, National Probation Service, United Kingdom – Theory, Strategy and Contribution to Justice,

Gordon Petterson, Public prosecutor, Norway – Public prosecutor – Best Practice – Balanced Approach and Pre-Sentence Interventions,

Ivo Aersten, President of European Forum for V-O Mediation and RJ, Belgium – Best Practice Balanced Approach and Post Sentence Interventions,

Pavel Stern, Director of the Czech Probation and Mediation Service – Probation and Mediation – under the roof of one organization.

W dniach 10-15.08.2003 r. w Rio de Janeiro odbył się XIII World Congress of Criminology nt. „Reducing Crime and Promoting Justice. Challenges to Science, Policy and Practice”

Program:

1. WITH WORKSHOP PROPOSALS

Community justice

Computer crime

Corruption

Crime and democratization

Crime and human development

Crime, trust and civil society

Criminology as a profession

Drugs and crime

Eco-criminology

Gender and crime

Mediation, practical issues

Organizational crime

Policing
Restorative justice
Social networks and crime
White collar crime

2. WITHOUT FURTHER PROPOSALS

Alternative Justice
Clinical criminology
Corporate and company crime
Corrections and politics penitentiary
Crime and social capital
Crimes against children
Criminology of the Arab World
Desistance from criminal careers
Domestic violence
Globalization and crime
International penal court
Organized crime
Psychoanalysis, justice and therapy
Universal ethics and criminology
Victim policy

W dniach 27-30.08.2003 r. w Helsinkach odbyła się trzecia doroczna konferencja Europejskiego Towarzystwa Kryminologicznego (ESC) nt: „Przestępczość i jej kontrola w integrującej się Europie”. (*Crime and its Control in an Integrating Europe*).

Poniżej przedstawiamy sprawozdanie z tej konferencji, którego autorem jest prof. dr hab. Krzysztof Krajewski

Organizatorem tegorocznej konferencji ESC był dobrze znany większości kryminologów w Europie Kauko Aaroma z Europejskiego Instytutu Prewencji i Kontroli Przestępczości (*European Institute for Crime Prevention and Control* – HEUNI), równie dobrze znanej i renomowanej placówki badawczej afiliowanej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych. Ze względu na miejsce odbywania konferencji komitet programowy miał całkowicie skandynawski charakter i w jego skład, poza wspomnianym już Kauko Aaromą, wchodził także Jerzy Sarnecki z Uniwersytetu w Sztokholmie (jako przewodniczący komitetu), Britta Kyvsgaard z duńskiego Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Paul Larsen z norweskiej Narodowej Dyrekcji Policji. W

konsekwencji cała konferencja przebiegała w znacznym stopniu pod wpływem specyficznego „ducha” kryminologii skandynawskiej i skandynawskiej polityki kryminalnej.

Konferencja w Helsinkach zgromadziła łącznie 333 uczestników, a więc sporo mniej niż ubiegłoroczna konferencja w Toledo w Hiszpanii, w której uczestniczyło aż 506 osób, co stanowi rekord uczestnictwa w dotychczasowych konferencjach. Biorąc pod uwagę fakt, iż poziom i atrakcyjność merytoryczna konferencji w Toledo i Helsinkach były tak samo wysokie nie można uniknąć refleksji, iż uczestnictwo w międzynarodowych kongresach posiada bardzo różne uwarunkowania o pozanaukowym charakterze. Należy do nich niewątpliwie także turystyczna atrakcyjność miejsca konferencji. Pomimo tego, iż Finlandia to niewątpliwie piękny kraj, a Helsinki oferują wiele atrakcji, nie mogą one mierzyć się z tak szczególnym miastem jak Toledo i hiszpańskim klimatem. Innym czynnikiem, jaki wpływa na udział w konferencjach jest jednak niewątpliwie także poziom cen w kraju i mieście, w których się one odbywają. Obecnie, gdy porównywanie cen w „eurolandzie” stało się proste różnice te stały się szczególnie wyraźne. Aczkolwiek wysokość opłaty kongresowej w przypadku konferencji ESC pozostaje od pierwszej konferencji w Lozannie w roku 2001 niezmienną i wynosi w przypadku rejestracji przed 1 lipca 100 □ dla członków ESC oraz 150 □ dla osób członkami nie będących, oraz odpowiednio 150 □ oraz 200 □ w przypadku rejestracji po tej dacie (dla studentów przewidziane są zniżki), łatwo było zauważyć, iż w Helsinkach cena noclegu w najskromniejszym z oferowanych przez organizatorów hotelu niemalże równała się cenie najlepszego hotelu w Toledo!

Wracając jednak do samej konferencji i danych statystycznych dotyczących uczestników, stwierdzić wypadnie, iż wspomnianych 333 uczestników konferencji pochodziło z 37 krajów – nie tylko europejskich – a mianowicie Arabii Saudyjskiej, Australii, Austrii, Belgii, Chorwacji, Cypru, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Grenlandii, Gruzji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Islandii, Izraela, Japonii, Kanady, Litwy, Niemiec, Nigerii, Polski, Portugalii, Rosji, Słowenii, Szwecji, Szwajcarii, Ukrainy, USA, Węgier, Wielkiej Brytanii, oraz Włoch. Do najliczniej reprezentowanych w trakcie konferencji krajów należały: Wielka Brytania (62 uczestników, tj. 19%; liczba ta świadczy jednoznacznie nie tylko o roli, jaką nauczanie kryminologii i badania kryminologiczne odgrywają w tym kraju, ale także o wiodącej roli kryminologii brytyjskiej w Europie), Finlandia (41 osób, tj. 13%), Szwecja (32 osoby, tj. 10%), USA (25 osób, tj. 8%), Holandia (23 osoby, tj. 7%), Włochy (19 osób, tj. 6%), Norwegia (16 osób, tj. 5%), Belgia (15 osób, tj. 5%), Niemcy (15 osób, tj. 5%) oraz Dania (12 osób, tj. 4%).

Na tle powyższej statystyki uczestnictwa region Europy Środkowej i Wschodniej wypadł raczej nie najgorzej, aczkolwiek do pełnej satysfakcji na pewno wciąż daleko. Udział uczestników z tej części Europy był w Helsinkach chyba największy spośród dotychczasowych konferencji ESC. W sumie wzięły w niej udział 34 osoby z byłych krajów „socjalistycznych” oraz krajów byłego Związku Sowieckiego, co stanowiło 10,2% wszystkich uczestników konferencji. Jeśli wziąć jednak pod uwagę tylko kraje, które 1 maja 2005 r. powinny stać się członkami UE to były one reprezentowane jedynie przez 17 osób, co stanowiło zaledwie 5,1% jej uczestników. Nie ulega więc wątpliwości, iż był to udział znacznie poniżej możliwości tych krajów, a co najważniejsze ich roli i znaczenia w Europie oraz dla procesów integracji europejskiej. Wskazuje to na poważne niebezpieczeństwo, że przynajmniej w zakresie rozwoju badań i nauczania kryminologii przyszłym członkom Unii Europejskiej z Europy Środkowej i Wschodniej może rzeczywiście grozić status członków drugiej kategorii. Najliczniej spośród krajów regionu reprezentowana była Rosja (8 uczestników). Polska reprezentowana była przez drugą co do wielkości grupę, składającą się z 5 osób¹ (Anna Kossowska i Beata Gruszczyńska z Warszawy, Janina Czapska i Krzysztof Krajewski z Krakowa oraz Mariusz Kuzelewski z Białegostoku). Można powiedzieć, iż 5 osób, bo była to najliczniejsza „reprezentacja” Polski na dotychczasowych kongresach ESC. Równocześnie jednak lepszym określeniem byłoby chyba stwierdzenie, że było to tylko 5 osób, jako że grupa ta na pewno nie odpowiadała potencjałowi polskiej kryminologii. Rodzi to niewesołą refleksję przede wszystkim co do systemu finansowania udziału polskich pracowników nauki w konferencjach międzynarodowych (co jest tylko fragmentem problemu absolutnie skandalicznego poziomu finansowania nauki Polskiej przez wszystkie bez wyjątku rządy po roku 1989). Jeśli chodzi o pozostałe kraje regionu z Ukrainy i Czech przyjechało po 4 uczestników, z Węgier oraz Gruzji po 3, z Litwy oraz Estonii po 2, ze Słowenii, Chorwacji oraz Albanii po 1 osobie. Zwracał uwagę brak uczestników ze Słowacji oraz Łotwy, a także Rumunii, Bułgarii. Były to poza Serbią, Białorusią oraz Małtą jedyne kraje europejskie, które nie były reprezentowane na kongresie

W trakcie konferencji wygłoszonych zostało w sumie 270 referatów i prezentacji w ramach 81 sesji panelowych oraz 5 sesji plenarnych². (W Toledo

¹ Jednakże tylko dwie z tych osób, a mianowicie Krzysztof Krajewski oraz Mariusz Kuzelewski wygłosiły referaty. Ponadto Beata Gruszczyńska była przewodniczącą jednej z sesji plenarnych, a Krzysztof Krajewski jednej z sesji panelowych.

² Pełny program konferencji, listę uczestników, a także abstrakty wystąpień znaleźć można w Internecie pod adresem <http://www.eurocrim2004.com>.

było to 376 referatów i prezentacji w ramach 91 sesji panelowych oraz 4 sesji plenarnych). Na program merytoryczny składała się także sesja plakatowa, tradycyjna już duża wystawa książek i czasopism kryminologicznych najbardziej renomowanych wydawnictw europejskich i amerykańskich (w trakcie której książki można nabywać ze sporym upustem), oraz możliwość zwiedzenia dwóch zakładów karnych. Na towarzyszącą część konferencji złożyło się przyjęcie inauguracyjne w siedzibie helsińskiego ratusza oraz przyjęcie organizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości Finlandii, a także kolacja na statku połączona z rejssem wśród wysp archipelagu, na jakim leżą Helsinki oraz przyjęcie w siedzibie instytutu HEUNI.

Pięć plenarnych sesji konferencji, w czasie których referaty wygłaszali zaproszeni mówcy, poświęconych było następującym zagadnieniom: kontrola przestępczości i integracja (przewodnicząca Alenka Šelih ze Słowenii), ofiary przestępstw (przewodniczący Helgi Gunlaugsson z Islandii), trendy przestępczości w Europie (przewodnicząca Beata Gruszczyńska z Polski), konstytucjonalizacja wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w Europie (przewodniczący Ernesto Savona z Włoch) oraz europeizacja prawa karnego (przewodniczący Kimmo Nuotio z Finlandii). Niewątpliwie do najciekawszych należały sesje pierwsza, trzecia oraz piąta, albowiem wygłoszono w ich trakcie referaty, które były bądź to znakomite, bądź też wywołały kontrowersje i dyskusję. W trakcie pierwszego posiedzenia plenarnego (kontrola przestępczości i integracja), dwa z pozoru zupełnie różne w charakterze referaty wygłosili Niels Christie z Oslo oraz Paul Wiles z brytyjskiego *Home Office*. Profesor Nils Christie poruszył w swym referacie temat, który przewija się przez całą jego twórczość naukową, a mianowicie stanu populacji więziennej w Europie, przede wszystkim w krajach UE oraz różnic w tym zakresie pomiędzy obecnymi członkami oraz krajami, które staną się członkami UE 1 maja 2005 r. (aczkolwiek jest rzeczą oczywistą, iż różnice te istnieją także wewnątrz obecnej Unii). Christie wręcz używał w stosunku do krajów posiadających populację więzienną o rozmiarach znacznie przekraczających przeciętną europejską określenia „dewianci” i zadawał pytanie, jak środowisko kryminologiczne, a także Unia Europejska powinny reagować na to zjawisko. Problem jest niewątpliwie dość istotny. Jeśli Unię Europejską traktować nie tylko i wyłącznie, jako wspólny rynek i wspólną kasę, ale jako pewną wspólnotę wartości, to trzeba sobie powiedzieć, iż wspólnota ta powinna obejmować także pewne minimum wspólnych „wartości penalnych”. Dotyczyć to powinno nie tylko odrzucenia kary śmierci (dzisiaj w Europie powszechnego), ale także zakresu w jakim wymiar sprawiedliwości posługuje się najsurowszą karą dostępną dzisiaj w Europie, a mianowicie karą pozbawienia wolności. Nie musi to oznaczać sprowadzania populacji

więziennej do jakiejś ogólnoeuropejskiej przeciętnej. Ale powstaje na pewno słuszne pytanie czy w UE, gdzie wśród obecnych członków przeciętny współczynnik prizonizacji wynosi ok. 80 – 90, a najwyższy sięga 130, mieszczą się kraje gdzie współczynnik ten sięga 400 – 500 (kraje bałtyckie), czy nawet te gdzie wynosi on około 200 (Polska). Niels Christie wskazywał tu wyraźnie na przykład gospodarzy konferencji, Finlandii, gdzie od lat 80-tych wprowadzany był w całkowicie świadomy i niesłychanie konsekwentny sposób program redukcji populacji więziennej, który był realizowany pomimo wzrostu rozmiarów przestępczości. Zasadniczą przyczyną była chęć dołączenia przez Finlandię do „klimatu penalnego” charakterystycznego dla innych krajów skandynawskich, posiadających tradycyjnie niewielkich rozmiarów populacje więzienne. Dla Finów stało się to niejako punktem honoru: jeśli chcemy traktować się, jako państwo skandynawskie, to musimy również w zakresie polityki kryminalnej reprezentować „wartości skandynawskie”. Christie stawiał to podejście wyraźnie za wzór dla nowych członków UE, którzy swą europejskość powinni traktować naprawdę poważnie, a tym samym podjąć wysiłek redukcji populacji więziennych. Równocześnie próbował on zaproponować sposób podejścia do tego zagadnienia przez samą Unię, sposób oparty na analogi do koncepcji znanego kryminologa australijskiego Johna Braithwhite określanej mianem „reintegracyjnego zawstydzania” (*reintegrative shaming*). Trudno powiedzieć czy taka czy inna forma „zawstydzania” państw uprawiających „nie-europejską” politykę kryminalną będzie skuteczna. Z polskiej perspektywy może się rodzić jednak obawa abyśmy nie stali się jednym z pierwszych obiektów owego „zawstydzania”.

Bardzo dobrym uzupełnieniem wystąpienia Christiego był referat Paula Wileasa prezentujący w bardziej beznamiętny sposób dane statystyczne dotyczące stanu przestępczości i populacji więziennej w obecnych krajach członkowskich oraz w krajach, które przystąpią do UE w maju 2005. Dane prezentowane przez Wileasa zaczerpnięte były przede wszystkim z „Europejskiego rocznika statystycznego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych” (*European Sourcebook of Criminal Justice Statistics*), ale także z innych źródeł. Niektóre liczby jego referatu mogły przy tym budzić wątpliwości. Np. polski współczynnik prizonizacji w roku 2002 na pewno nie wynosił 75 i był znacznie wyższy. Wyłaniał się jednak z tej prezentacji dość jednoznaczny obraz potwierdzający problem postawiony przez Nielsa Christie: kraje Europy Środkowej i Wschodniej mają nasilenie przestępczości ujawnionej niższe niż obecne kraje UE (czemu oczywiście mogą towarzyszyć różnice w rozmiarach ciemnej liczby), a równocześnie najczęściej znacznie wyższe współczynniki prizonizacji. Jeśli rozszerzona UE ma być rzeczywiście pewną wspólnotą wartości, to taki stan rzeczy stanowi dla procesów integracji

europejskiej bardzo poważne wyzwanie. Nie zmienia tego ani nie czyni łatwiejszym fakt, że w ramach obecnej Unii jest w tym zakresie sporo do zrobienia. Wiles prezentował np. bardzo ciekawe dane w postaci wskaźnika liczby odbywających karę pozbawienia wolności przypadającej na każde 10 tys. poważnych przestępstw. Pokazuje to, nie tylko, iż w UE są kraje o poziomie surowości represji znacznie przekraczającym europejską przeciętną (Hiszpania, Portugalia, Irlandia, Włochy), ale także jak złożonym zagadnieniem są porównania międzynarodowe punitwności systemów karnych.

Z kolei w trakcie sesji plenarnej poświęconej problemowi trendów zjawiska przestępczości w Europie referaty wygłosili Marcello Aebi z Uniwersytetu w Seville, oraz Anna Alvazzi del Frate z UNICRI. Pierwszy referat poświęcony był analizie w oparciu o dane oficjalnych statystyk, drugi analizie danych badań wiktymizacyjnych, przede wszystkim danych pochodzących z ICVS. Oba referaty wskazywały właściwie na podobną tendencję, a mianowicie stabilizację lub nawet pewien spadek przestępczości w większości krajów europejskich. Marcello Aebi wykorzystał swój referat także do dość ostrej polemiki z niektórymi tezami Nielsa Christie, zarzucając mu bagatelizowanie problemu przestępczości, a przede wszystkim negowanie realności zjawiska przestępstwa. Abstrahując od radykalnego sposobu w jaki Niels Christie prezentuje niekiedy swoje poglądy, atak Aebiego stanowił w gruncie rzeczy klasyczny przykład niezrozumienia przez pozytywistycznie nastawionych kryminologów (a do takich – jak wszystko na to wskazuje – zaliczyć należy Aebiego), interakcjonistycznej koncepcji rzeczywistości społecznej i przestępstwa. Interakcyoniści i teoria naznaczania społecznego nie negują „fizycznej” realności zdarzeń określanych dzisiaj, jako przestępstwo. Dlatego uwaga Aebiego, iż Niels Christie powinien wytłumaczyć matce ofiary zabójstwa, że „nic się nie stało”, jeśli nie była wynikiem właśnie niezrozumienia o co chodzi, to była „chwytem poniżej pasa”. Interakcyoniści twierdzą przecież jedynie, iż nazywanie takich zdarzeń przestępstwem i będąca tego konsekwencją punitwna reakcja, są wyłącznie wynikiem pewnej konwencji. Zmiana konwencji definiowania i postrzegania takich zjawisk to dla nich podstawowy warunek zmiany sposobu reakcji na takie zjawiska na niepunitwny, a nie zaprzeczanie realności ich istnienia. Czy model niepunitwnej reakcji na przestępstwo, postulat „oddania konfliktów ich stronom”, czy też zbiorowościom lokalnym, i temu podobne propozycje, to realistyczne i sensowne modele kontroli społecznej w społeczeństwach ponowoczesnych, to zupełnie inna kwestia. Jeśli jednak ma się je dyskutować, to nie wolno przypisywać krytykowanym poglądów, których tak naprawdę nigdy oni nie głosili.

Wreszcie zamykająca konferencję piąta sesja plenarna poświęcona była problemowi, który organizatorzy określili mianem europeizacji prawa karnego, czyli inaczej mówiąc perspektywom nie tylko unifikacji prawa karnego w integrującej się Europie, ale powstania ponadnarodowych, europejskich kodeksów karnych, czy przynajmniej ich namiastki. Referaty w trakcie tej sesji wygłosiły dwie panie, a mianowicie Ursula Nelles z Uniwersytetu Westfalii w Münster oraz Nicky Padfield z Uniwersytetu w Cambridge. Oba referaty rysowały raczej zagmatwany i niejasny stan integracji prawa karnego i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w UE i trudności (skądinąd powszechnie znane), jakie powstają w tym zakresie. Referat U.Nelles wskazywał na fragmentaryczny charakter prawa europejskiego w obszarze kwestii prawnokarnych, co skutkuje jego absolutnie subsydiarnym charakterem wobec krajowych ustawodawstw i krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Co więcej fragmentaryczność ta i brak kompleksowego podejścia prowadzą do powstawania rozmaitych instytucji i organów, o często niejasnych lub zachodzących na siebie kompetencjach, co pogłębia wrażenie bałaganu w tym zakresie. Autorka zdawała się jednak pokładać pewną nadzieję w tym zakresie w ewentualnym rozszerzeniu jurysdykcji Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości na sprawy karne i utworzeniu urzędu europejskiego prokuratora generalnego. Z kolei N.Padfield przedstawiła bardzo interesujący referat przedstawiający wyniki jej badań na temat zróżnicowania zagrożeń ustawowych i sędziowskiego wymiaru kary za rozmaite przestępstwa w ustawodawstwach europejskich. Trzeba przyznać, że zróżnicowanie w tym zakresie w krajach europejskich jest olbrzymie, a perspektywy unifikacji – przynajmniej póki co – wątpliwe. Autorka zalecała zresztą – z różnych powodów natury praktycznej i teoretycznej – ostrożność na drodze do takiej unifikacji, a przynajmniej unikanie jakichkolwiek „gwałtownych ruchów” w tym zakresie. W każdym razie powinien być to proces bardzo ostrożny i poprzedzony dokładnym rozpoznaniem stanu ustawodawstwa i praktyki w tym zakresie. Powinien być to także proces bardzo gruntownie przemyślany, aby uniknąć nieprzewidzianych konsekwencji. Autorka zwróciła np. uwagę, że nawet unifikacja ustawowych zagrożeń i dyrektyw wymiaru kary nie doprowadzi do zbliżenia surowości kar (szczególnie tych rzeczywiście odbywanych), jeśli nie zunifikuje się także reguł dotyczących przedterminowego warunkowego zwolnienia.

Olbrzymia większość czasu trwania konferencji wypełniły oczywiście sesje panelowe. Wśród ich tematów można było wyodrębnić szczególnie popularne, co daje pewne pojęcie o aktualnych preferencjach badawczych w kryminologii europejskiej. I tak szeroko rozumianej problematyce przestępczości nieletnich i odpowiedzialności nieletnich poświęconych zostało

6 sesji panelowych, szeroko rozumianej przestępczości zorganizowanej 5 sesji, przemocy, w tym przemocy wobec kobiet 5 sesji, badaniom działalności policji 5 sesji, problematyce lęku przed przestępczością i poczuciu braku bezpieczeństwa 5 sesji, polityce wobec narkotyków 3 sesje. Nowością konferencji w Helsinkach były – wzorowane na kongresach Amerykańskiego Towarzystwa Kryminologicznego – sesje pod hasłem „autor spotyka się z czytelnikami”, poświęcone dyskusji na temat wybranych książek (oczywiście z zakresu kryminologii). W Helsinkach przedmiotem takich sesji stały się trzy niedawno opublikowane książki, a mianowicie Paula Larssona (*In the Borderland of Law*), Jerzego Sarneckiego (*Delinquent Networks. Youth Co-Offending in Stockholm*), oraz Adama Edwardsa i Petera Gilla (*Transnational Organized Crime. Perspectives on Global Security*). To niewątpliwie dobra inicjatywa dająca możliwość interesującej dyskusji.

W trakcie sesji panelowych, tak jak na innych kongresach naukowych tego typu, wygłaszane były referaty zgłaszane wcześniej przez osoby pragnące wystąpić na konferencji poprzez przesłanie organizatorom stosownych abstraktów. Ma to dwojakie konsekwencje. Po pierwsze, pomimo pewnego procesu preselekcji abstraktów nie jest w zasadzie możliwe zapewnienie równego poziomu wystąpień, a przede wszystkim zagwarantowanie, że będą to zawsze wystąpienia na dostatecznie wysokim poziomie. Abstrakty dają bowiem najczęściej zbyt mało podstaw do rzetelnej wstępnej oceny późniejszego wystąpienia. Piszącemu te słowa zdarzyło się w Helsinkach w trakcie jednego z paneli poświęconych problemom narkotyków i narkomanii wysłuchać do końca (inni uczestnicy panelu nie byli tak cierpliwi) referatu przedstawiającego wyniki tak bezsensownych badań, wygłoszonego w dodatku w formie tak przerażającego „bełkotu”, że ogarniało autentyczne przerażenie. Po drugie ilość paneli na tego typu kongresach jest tak wielka, że powoduje to zasadnicze kłopoty z wyborem. Istnieją w zasadzie dwie „techniki” postępowania w tym zakresie, które uczestnicy próbują stosować. Pierwsza polega na odwiedzaniu możliwie największej liczby równolegle odbywających się paneli, tak aby usłyszeć najciekawszych referentów i uzyskać choć minimalne wyobrażenie o największej liczbie paneli. To powoduje jednak, iż żadnego panelu nie jest się w stanie ocenić w całościowy sposób. Druga metoda to bardzo selektywny wybór paneli i próba „odsiedzenia” ich w całości. Daje to bardziej całościowy ich obraz, ale wymaga wcześniej dokonania wyboru spośród olbrzymiej oferty i rezygnacji z wielu potencjalnie ciekawych wystąpień, a czasami prowadzi do głębokich rozczarowań, gdy panel okazuje się nudnym niewypałem. Ponieważ piszący te słowa preferuje drugą z metod, poniżej w kilku słowach wspomniane zostaną te jedynie panele, w których brał on udział.

Niewątpliwie wspomnieć można o dwóch panelach (panel 1.1 oraz 2.1) poświęconych prezentacji założeń badawczych oraz wstępnych wyników projektu badawczego *Insecurities in European Cities*. Projekt ten realizowany jest od października 2001 r. w Amsterdamie, Budapeszcie, Hamburgu, Krakowie i Wiedniu przy wykorzystaniu środków pochodzących z V. Programu Ramowego Komisji Europejskiej. W badaniach biorą udział pracownicy z uniwersytetów w Leidzie i Groningen w Holandii, Narodowego Instytutu Kryminologii w Budapeszcie, Uniwersytetu w Hamburgu Politechniki w Hamburgu-Harburgu, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie³, oraz Instytutu Socjologii Prawa i Socjologii Kryminalnej w Wiedniu. Koordynatorem całości jest prof. dr Klaus Sessar z Uniwersytetu w Hamburgu. Projekt *Insecurities in European Cities* poświęcony empirycznemu badaniu źródeł poczucia braku bezpieczeństwa we współczesnych wielkich miastach Europy oraz metodom przeciwdziałania temu zjawisku jest jednym z nielicznych dzisiaj projektów międzynarodowych na taką skalę w Europie. Można mieć jedynie nadzieję, iż w przyszłości procesy integracji europejskiej obejmą także w intensywniejszy sposób naukę kryminologii w Europie i projektów takich, integrujących działalność naukową w kilku krajach, a co najważniejsze tak w starych, jak i nowych krajach członkowskich, będzie w przyszłości więcej. W każdym razie wygłoszone w trakcie obu paneli referaty przedstawiające projekt w całości, a także wstępne wyniki badań w poszczególnych miastach wzbudziły spore zainteresowanie uczestników konferencji.

Innym interesującym niewątpliwie panelem pierwszego dnia konferencji była sesja poświęcona problemowi etnicznych aspektów przestępczości nieletnich (panel 3.5, *Juvenile delinquency and ethnicity*). W jego trakcie zaprezentowano wyniki kilku projektów empirycznych dotyczących związków przestępczości nieletnich z problemami mniejszości etnicznych w Holandii (Josine Junger-Tass oraz Mariska Kromhout), w Szwajcarii (Dennis Ribaud) oraz w Niemczech (Dirk Enzmann). Szczególnie ciekawy był niewątpliwie ten ostatni referat odwołujący się do pojęcia specyficznej „kultury honoru”, jako czynnika prowadzącego do przemocy wśród młodzieży tureckiej na terenie Niemiec.

W ciągu drugiego dnia konferencji miały miejsce dwa panele poświęcone problematyce narkotyków, a konkretnie polityce wobec narkotyków (panel 4.10) oraz użytkownikom narkotyków (panel 5.10). Poziom przedstawionych w ich trakcie prezentacji był – jak to wspomniano –

³ Polskimi uczestnikami tego projektu są Krzysztof Krajewski z Katedry Kryminologii UJ oraz Janina Czapska z Katedry Socjologii Prawa UJ.

zróżnicowany. Szczególnie jednak pierwszy panel mógł prowadzić do interesujących wniosków. Wszystkie wygłoszone w jego trakcie referaty, dotyczące trzech krajów (Czech, Finlandii i Szwecji) były w dość jednoznaczny sposób krytyczne wobec polityki wobec narkotyków w tych krajach, a przede wszystkim nadmiernego jej rygoryzmu i odwoływania się do represji karnej wobec użytkowników narkotyków. Znamienne było to nie tylko w przypadku referatu czeskiego (Petr Zeman), ale przede wszystkim w przypadku fińskiego (Aarne Kinnunen) oraz szwedzkiego (Henrik Tham), jako że te dwa kraje słyną w Europie raczej z bardzo rygorystycznego i represyjnego podejścia do narkotyków. Na tym tle nie można uniknąć refleksji, iż krytyczna ocena polityki współczesnych społeczeństw wobec substancji psychoaktywnych, nawet ostra jej krytyka, stały się w ostatnich latach na rozmaitych kongresach naukowych niemalże rytuałem. Można powiedzieć, iż powszechność owej krytyki staje się wręcz nużąca. Co ciekawe jednak praktyczne tego efekty są często niewielkie, a rządy wielu krajów realizują wciąż politykę represji. Rodzi to interesujące, ale w gruncie rzeczy bardzo stare pytanie, o praktyczne znaczenie wyników badań kryminologicznych. Albo w kongresach kryminologicznych biorą udział nieodpowiedzialni szaleńcy stawiający nieodpowiedzialne postulaty, które słusznie ignorowane są przez rządzących, albo rządzący i kształtujący politykę uodpornili się na argumenty i wyniki badań naukowych.

Wreszcie najbardziej interesującym panelem sobotnim była niewątpliwie sesja dotycząca recydywy, wielokrotnej karalności i karier kryminalnych. Szczególnie ciekawą była prezentacja Anthony Bottomsa z Uniwersytetu w Sheffield przedstawiająca realizowany obecnie przezeń projekt badawczy dotyczący okoliczności sprzyjających kończeniu karier kryminalnych (*desistance*). Projekt ten realizowany jest na znacznej próbie dwudziestoletnich sprawców przestępstw mających na koncie co najmniej dwa skazania, a jego podstawowym celem jest test różnych teorii przyczyn recydywy, które mają odmienne implikacje dla wyjaśnień zanikania zjawiska popełniania przestępstw przez sprawców wielokrotnych. Szczególna uwaga jest przy tym poświęcona testowaniu opublikowanej w roku 2001 hipotezy Lauba i Sampsona w tym zakresie odwołującej się do modelu „drogi życiowej” (*life-course model*). Na wyniki tego projektu trzeba będzie jednak jeszcze nieco poczekać.

Trzecia doroczna konferencja ESC zakończyła się walnym zebraniem członków. W jego trakcie przede wszystkim swój urząd objął dotychczasowy prezydent-elekt, wybrany w trakcie konferencji w Toledo, a mianowicie profesor Ernesto Savona, wykładowca uniwersytetów w Trydencie i Mediolanie, postać doskonale znana na europejskiej scenie kryminologicznej.

Urząd ten przejął on z rąk dotychczasowego prezesa, profesora Paula Wilesa z Londynu. Walne zgromadzenie dokonało również wyboru nowego prezydenta-elekt, którym została profesor Sonja Snacken z Wolnego Uniwersytetu w Brukseli. Swój urząd obejmie ona w przyszłym roku, w trakcie czwartej konferencji Towarzystwa, jaka odbędzie się w Amsterdamie w dniach od 25 do 28 sierpnia. Ponadto walne zgromadzenie zatwierdziło inne zmiany personalne w składzie zarządu Towarzystwa. W konsekwencji do konferencji w Amsterdamie w jego skład wchodzić będą: Ernesto Savona (prezydent), Sonja Snacken (prezydent-elekt), Martin Killias (skarbnik), Anna Alvazzi del Frate (sekretarz), David J. Smith (redaktor naczelny *European Journal of Criminology*), Michael Tonry (redaktor naczelny *Newsletter* Towarzystwa), Henk van de Bunt (organizator konferencji w Amsterdamie w roku 2004), Paul Wiles (ustępujący prezydent). Ponadto Paul Wiles przedstawił członkom Towarzystwa propozycje zmian w jego statucie zmierzające do nadania bardziej demokratycznego charakteru wyborom do Zarządu. Zmiany te w formie pisemnej zostały w listopadzie 2003 r. rozesłane wszystkim członkom Towarzystwa. Zostaną one poddane dyskusji i głosowaniu na konferencji w Amsterdamie.

Nie można zaprzeczyć, iż inicjatywa powołania Europejskiego Towarzystwa Kryminologicznego w cztery lata od jej wysunięcia zaowocowała powstaniem dynamicznie rozwijającego się Towarzystwa. Dynamizm tego rozwoju przeszedł wręcz wszelkie oczekiwania założycieli. W chwili obecnej, poza dorocznymi kongresami, Towarzystwo publikuje swój *Newsletter* (trzy numery w roku). Od stycznia roku 2004 zacznie się jednak ukazywać kwartalnik będący organem Towarzystwa, a mianowicie *European Journal of Criminology*, wydawany przez renomowane wydawnictwo Sage. Członkowie Towarzystwa będą otrzymywać czasopismo w ramach składki członkowskiej, która obecnie wynosi 50 €. W przyszłości, wzorem Amerykańskiego Towarzystwa Kryminologicznego, planowane jest wprowadzenie dorocznych nagród Towarzystwa za specjalne osiągnięcia i zasługi w dziedzinie kryminologii, a także ewentualnie organizowanie mniejszych konferencji i spotkań o charakterze naukowym.

W kontekście tak dynamicznego rozwoju Towarzystwa należy mieć jedynie nadzieję, iż reprezentacja polskiej kryminologii na przyszłorocznej konferencji w Amsterdamie będzie o wiele większa, tak w sensie ilościowym, jak i jakościowym. Jest to o tyle istotne, iż w trakcie konferencji w Helsinkach zapadła ostatecznie jeszcze jedna niezwykle istotna decyzja, której znaczenia dla polskiej kryminologii nie można przecenić. Otóż piąta doroczna konferencja Europejskiego Towarzystwa Kryminologicznego w roku 2005 odbędzie się w Polsce, w Krakowie! Jej organizatorami będą Uniwersytet

Jagielloński oraz Polskie Towarzystwo Kryminologiczne im. Prof. Stanisława Batawii. W tej chwili jest już znana dokładna data tej konferencji, a mianowicie 31 sierpnia – 3 września 2005 r. Dla polskiego środowiska kryminologicznego będzie to nie tylko olbrzymie wyzwanie, nigdy bowiem dotychczas w Polsce nie miał miejsca kongres penalistyczny tej rangi. Będzie to także niebywała szansa zaistnienia na europejskiej scenie kryminologicznej, szansa której kryminologii polskiej po prostu nie wolno przegapić.

W dniach 1-3.10.2003 r. w Sydney (Australia) odbyła się konferencja zorganizowana przez Australian and New Zealand Society of Criminology nt „Controlling Crime”.

TOPICS

Community crime prevention
Corporate and e-crime
Corrections
Crime trends and patterns
Developmental crime prevention
Drugs and drug-related crime
Gender issues
Theories of crime and crime control
Immigration, refugees and crime
Indigenous crime and justice
Juvenile crime and justice
Methods, modeling and measurement
Perceptions and representations of crime
Policing and crime control
Race, ethnicity and criminal justice
Restorative justice
Sanctioning and sentencing of offenders

W dniach 19-22.11.2003 r. w Michoacán (Mexico) odbył się X National Congress of Criminology zorganizowany przez Mexican Society of Criminology. On the topic: El criminology en el siglo XXIe.

**IXème COLLOQUE AICLF, ASSOCIATION INTERNATIONALE
DES CRIMINOLOGUES DE LANGUE FRANCAISE**

9-11 mai 2004, ENAP-AGEN, France.

Thème: Le phénomène criminal nouvelles questions? Nouvelles réponses.

3 axes:

- L'organisation des politiques de sécurité
- La sanction du crime
- La restauration de la victime.

**4TH ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN SOCIETY
OF CRIMINOLOGY**

Amsterdam,
the Netherlands
August 25-28, 2004

CONTACT INFORMATION:

For scientific matters:

Henk van de Bunt, chair of the Programme committee Department of
Criminology

Vrije Universiteit Amsterdam

De Boelelaan 1105

1081 HV Amsterdam

The Netherlands

P: + 31 20 4446231

F: + 31 20 4446230

E: h.g.vandebunt@rechten.vu.nl

For registration and logistics:

Symposium Secretariat ESC2004

c/o: Convenience Conference Management

P.O. Box 77

3480 DB Harmelen

The Netherlands

P: + 31 348 567667

F: + 31 348 446057

E: nve@convenience-cm.nl

General information:

E: eurocrim2004@rechten.vu.nl

W: www.eurocrim2004.com

4TH ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN SOCIETY OF CRIMINOLOGY

The economic and political process of unification of Europe is continuing. As European criminologists we have generally focused on similarities between our countries. Yet, we still find in Europe a lot of cultural, social and linguistic differences. Europeans stick more strongly to their national identity the more the economic and political unification of Europe proceeds. Our criminal justice systems and our approach of criminology reflect national specialities.

The purpose of the conference is to both pay attention to what binds us, what problems we share and what common goals we have, and to seriously investigate where we differ, where we want to be different and how our diversity can be our strength as criminologists and as Europeans.

GLOBAL SIMILARITIES, LOCAL DIFFERENCES

Programme:

The conference commences on Wednesday, August 25, 2004 at 7 p.m. (registration from 4 p.m.) with a welcome from the Municipality of the city of Amsterdam and the Organization Committee followed by a reception.

The conference will be held at the Vrije Universiteit Amsterdam (VU).

The VU's professional conference facilities are located in the University's Main Building.

The VU is located in south-western Amsterdam, close to Schiphol, Amsterdam's international airport.

Amsterdam's excellent transportation system enables participants to reach the famous historical centre of Amsterdam with its major attractions and many hotels, as well as the airport in 15-20 minutes. All participants will be offered a free 3-day public transport pass.

Call for Papers:

All submissions of papers presented are due by May 15, 2004. Authors will receive confirmation by July 1, 2004.

The XVIIth International Congress of Penal Law, 12-19 September 2004, Beijing, China.

Congress Topic

Section 1. Criminal Responsibility of Minors in National and International Legal Order;

Section 2. Corruption and Related Crimes in International Economic Activities;

Section 3. Principles of Criminal Procedure and their Application in Disciplinary Proceedings;

Section 4. Concurrent National and International Jurisdiction and the Principle „Neb is in idem”.